

N E D E R L A N D E N.

Breda, den 22sten December.

Gisteren hebben 260 belgische vrijwilligers, benevens eenige officieren de vrijheid gebruikt, den vijandelijken grond te overschreiden en zich in Baarle-Nassau te vestigen; (wij herinneren den onbekenden lezer, dat Baarle-Hertog belgisch en Baarle-Nassau hollandsch is, en deze gehuchten in elkanderen loopen.) De Opperbevelhebber, de generaal *van Geen*, heeft dadelijk alle communicatie met dit dorp afgesneden, waarschijnlijk om dat Baarle geheel buiten de militaire linie ligt.

In Chaam is niets naders omtrent de belgische vrijheids-zoonen vernomen, het is *57* schoten in de lucht gebleven.

Zie hier den in ons nummer van gisteren vermelden en beloofden

B R I E F O F P E T I T I E

van den prins *Méan*, Aartsbisschop van Mechelen, aan het Nationaal Congres te Brussel.

Mechelen den 13den Dec.

Mijne heeren,

Ik zou een' der wezenlijkste pligten van mijn ambt te kort doen, bijaldien ik, in het oogenblik, dat gij de constitutie gaat decreteren, welke ons belangrijk vaderland moet regeren, mij niet tot U wendde, mijne heeren, om u over te halen, de katholieke godsdienst die volle en algeheele vrijheid te waarborgen, welke alleen hare rust en haren voorspoed kan verzekeren.

De onderscheiden ontwerpen van constitutie, welke tot heden publiek gemaakt zijn, zijn verre van deze vrijheid genoegzaam verzekerd te hebben. De ondervinding van eene halve eeuw heeft de Belgen geleerd, dat het niet genoeg is, hun in het algemeen de verzekering te geven, dat zij hunne eeredienst vrijelijk zullen mogen uitoefenen: deze verzekering werd hun wel bij de oude brandsche constitutie gegeven; zij werd hun bij het concordaat van 1801 gedaan; ook in de in 1815 afgekondigde grondwet werd hun die vrijheid verzekerd; en toch, welke hindernissen werden hunne godsdienst niet in den weg gelegd, welke knevelarijen heeft zij niet moeten lijden onder de verscheiden gouvernementen, die elkander gedurende dat tijdsverloop opgevolgd zijn?

Ik ben in het vaste vertrouwen, dat het congres, uit afgevaardigden eens bij uitstek godvruchtigen volks zamengesteld, na herhaalde malen de ondubbelzinnigste blijken van derzelve eerbied voor de godsdienst gegeven te hebben, voor altoos de terugkeering zal weten te beletten van die rampen, welke met des te meer zorgen van ons geweerd moeten worden daar zij nooit falen, eenen of anderen crisis in den Staat aan te brengen.

De natie, welke gij, mijne heeren, geroepen zijt, te vertegenwoordigen, en gelukkig te maken, bestaat bijna geheel uit Katholieken; deze hebben zich volstandiglijk door eene opregte verkleefdheid aan het geluk huns vaderlands onderscheiden, en met dit dubbeld regt vorder ik, ten hunnen behoeve, de bescherming en de welwillenheid uwer vergadering. Ik wil, ul. hunne behoeften en regten voorsprijgend, geenszins eenig voorregt voor hen vragen; neen; eene volmaakte vrijheid, met al hare gevolgen, is het enig doel hunner wenschen, is alleen het voordeel, dat zij met al hunne medeburgers willen deelen.

Hoe zeer het Provisioneel gouvernement, bij deszelfs beide besluiten van den 16den October ll., de katholieke eeredienst bevrijd heeft van alle hindernissen in de uitoefening er van, en haar deze vrijheid in hare volle uitgestrektheid heeft verleend, is het niet te min allernoodzakelijkst, om dezelve op nieuw in de constitutie te waarborgen, ten einde den katholieken het vreedzaam en altoosdurend genot er van te verzekeren.

De bepalingen, welke te dien einde in dezelve zouden behooren te worden gemaakt, komen, mijns inziens, op de volgende neder:

Het is allereerst noodzakelijk, dat daarin vastgesteld worde, dat de katholieke eeredienst nooit belet of beperkt kan worden. Bij

gebragt aan dergelijk eene bepaling sloot men, onder het vorig gouvernement, kerken en kapellen, waar eene openbare godsdienst-oefening noodzakelijk was en waar dezelve zeer zeker noch hinder, noch maar voor de openbare rust veroorzaakte. Indien er, bij gelegte, ~~van dergelijke~~ godsdienst-oefeningen misbruiken mochten worden begaan, zoo moeten de regtbanken de aanleggers er van vervolgen; maar het zou onregtvaardig zijn, de godsdienst-oefening zelve te verbieden, dewijl alzoo de straf altoos op de onschuldigen zou nederkomen en maar al te dikwijls de schuldigen niet zou treffen.

Maar de wezenlijke en waarachtige voorwaarde, zonder welke de vrijheid der katholieke eeredienst slechts eene beguicheling wezen zou, is, dat zij volkomen vrij en onafhankelijk in haar beheer, en bijzonder in de benoeming en huldiging harer bedienaren, zoo wel als in hare correspondentie met den Heiligen Stoel, zijn moet. Niets is regtvaardiger; want het is ongerijmd te zeggen, dat een genootschap, om het even welk, vrij is, wanneer het zich niet naar believen mag regeren, of degenen, die hetzelfde besturen moeten, kan verkiezen en aanstellen; en welke harder slavernij kan een eeredienst worden opgelegd, dan die van haar te noodzaken, slechts voor opperhoofden te erkennen de zoodanigen, die alleen aange-naam zijn aan lieden, welke zelfs hare ergste vijanden zouden kunnen wezen? Zulks zou baarblijkelijk een middel aan dezen in handen geven, om haar te verzwakken en zelfs te vernietigen, door bekwame lieden te verwijderen of door de geloovigen te lang van herders te berooven, gelijk de ondervinding dan ook niet dan te zeer bewezen heeft. Het provisioneel gouvernement heeft ongetwijfeld uit deze oorzaken, bij artikel 4 van deszelfs besluit van den 16den October jl., afgeschaft alle instellingen en regerings-magten door het bestuur benoemd, om de godsdienstige genootschappen en eerediensten aan de werking of den invloed van de regering te onderwerpen. Ik durf hopen, dat het congres dit beginsel in de constitutionele akte zal behouden, door te bepalen, dat alle bemoeijing der regering in zaken van godsdienst afgeschaft zal wezen, en derzelve bedienaren zich zelve met de volkomendste onafhankelijkheid zullen mogen besturen.

De godsdienst staat in zulk een naauw en noodzakelijk verband met het onderwijs, dat de eene niet volkomen vrij kan zijn, indien het andere zulks niet is. Het congres zal derhalve, en ik twijfel daaraan niet, de volle en algeheele vrijheid van het onderwijs bepalen; het zal ten dien einde alle verbods-maatregelen des-aangaande ter zijde stellen en de zorg, om de misdrijven der onderwijzers te straffen, aan de regtbanken overlaten; ik durf hetzelfde daar en boven smeeken, om bijzonderlijk te bepalen, dat de etablissementen, aan het onderwijs en de opvoeding der jongelieden, welke voor de dienst des altaars bestemd zijn, gewijd, bij uitsluiting onder het bestuur en opzigt van kerkelijke opperhoofden zullen gesteld worden. Deze bepaling zal bij den eersten oog-opslag misschien als nutteloos kunnen beschouwd worden, omdat zij slechts een onmiddelijk en noodwendig gevolg van de vrijheid der godsdienst is, maar de katholieken zijn, te dien opzichte, onder de vorige gouvernementen, zoo onregtvaardig behandeld, zoo wreedelijk gekweld geworden, dat zij wegens den terugkeer dezer onderdrukkingen niet gerust kunnen zijn, indien deze bepaling niet in de nieuwe staats-wet gebragt wordt, en zij meenen dit met des te meer grond te mogen verhoopen, daar het vorig Gouvernement, ten einde hunne regtmatige klagten deswegens regt te laten weder-waren, bij besluit van den 2den October 1829 en bij het 12de artikel van dat van den 27sten mei jl., eene dergelijke bepaling, reeds ingewilligd heeft.

De hindernissen, welke de vorige gouvernementen hebben toegebragt aan het regt, dat alle menschen bezitten, om zich in genootschappen te vereenigen, ten einde het goede te bewerken en die voornamelijk op de genootschappen van godsdienst en weldadigheid der katholieken drukten, doen over het algemeen den wensch

ontstaan, dat de vrijheid, om zich in genootschappen te vereenigen, welke reeds door het provisioneel gouvernement hersteld is, in de constitutie bevestigd worde en dat aan deze genootschappen de middelen worden verleend, om het noodige voor hun bestaan te kunnen verwerven.

De bezoldiging der geestelijken maken een laatste onderwerp uit, van hetgeen ik vertrouwen aan de zorg van het Congres te mogen aanbevelen.

De staat heeft zich de geestelijke goederen alleen toegeëigend onder voorwaarde, van behoorlijk in de kosten van de eeredienst en in het onderhoud harer bedienaren te voorzien; het eerste art. der fransche wet van den 27sten November 1789 bewijst zulks. De Heilige Stoel heeft, van zijne zijde, om vredes wille, den verkoop er van toegestaan, doch onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat het gouvernement zich belasten zou met de bedienaren der godsdienst eene behoorlijke bezoldiging toe te leggen, gelijk de 13de en 14de artikelen van het concordaat van 1801, alsmede de daartoe betrekkelijke bullen, bewijzen. Het congres zal derhalve, met de bezoldiging der geestelijken en de overige voordeelen, welke de kerk onder het vorig gouvernement genoten heeft, te verzekeren, slechts eene daad van regtvaardigheid doen en den openbaren vrede bevestigen. De omslag dezer bezoldigingen en van dezen onderstand zou door de wet moeten bepaald worden, om eene onregtvaardige voorkeur te voorkomen en vooral te beletten, dat geen agent der uitvoerende magt de vrije uitoefening der eeredienst zou kunnen belemmeren, door eenen onwettigen invloed op de denkwijze en het gedrag der geestelijken uit te oefenen, iets waarvan er nog onlangs vele voorbeelden te vinden geweest zijn.

Zoodanig mijne heeren, zijn de bepalingen, welke noodwendig in de belgische staatsregeling zullen moeten worden opgenomen, ten einde den katholieken de vrije uitoefening van hunne eeredienst te verzekeren en hen voor kwellingen te behoeden, welke eene lange en treurige ondervinding hen doet duchten. Het vertrouwen, dat ik in uwe verlichte denkbeelden en in de zuiverheid uwer oogmerken stel, doet mij vastelijk hopen, dat gij dezelve eenstemmig zult aannemen. Gij zult mij aldus eene vertroosting verschaffen, welke ik langen tijd heb moeten ontberen, aller harten met vreugde vervullen, eene onbetwisbare aanspraak op de altoosduurende erkentelijkheid uwer medeburgers verwerven en het genoeg hebben van het voornaamste mandaat, dat zij u hebben toevertrouwd, te hebben vervuld, omdat gij de vrijheid, waaraan zij de meeste waarde hechten, bevestigd zult hebben, die namelijk, van de godsdienst hunner vaderen vrijelijk te kunnen uitoefenen.

Ontvangt, mijne heeren, de verzekering mijner hoogachting

FRANCISCUS ANTONIUS

Prins de Méan, Aartsbisschop van Mechelen.

-- De heer *O' Sullivan de Grass*, chargé d'affaires van Z. M. den Koning der Nederlanden, is door den Keizer van Rusland met de in diamanten gezette orde van Sint-Anna, tweede klasse, vereerd geworden, tot blijk van Zr. Ms. tevredenheid over de wijze, op welke gemelde heer de ambassade, gedurende de afwezigheid van den baron *van Heeckeren*, heeft waargenomen.

-- De poolsche revolutie schijnt volkomen naar het model van de belgische te vorderen, overal worden de russische soldaten door de inwoners en hunne eigene voormalige poolsche kameraden, verraden, gevangen en vermoord, en hoezeer de grootvorst *Konstantijn*, in Gora even als de prins van Oranje te Antwerpen, al de poolsche gevangenen heeft ontslagen, houden de poolsche insurgenten al de Russen, die zij echter wel behandelen; even als het provisioneel bestuur te Brussel in den beginne deed, houdt de dictator zich met niets dan benoemingen van alle zijne vrienden en aanhangers, meest alle Jakobijnen, bezig, en eindelijk, om het evenbeeld nog meer te doen gelijken, liegen de poolsche insurgenten juist zoo als de belgische vrijheidszonen; want hebben onze Belgen reeds 30,000 man geregelde troepen, de poolsche vrienden hebben al 45,000 man geregeld krijgsvolk, dat welhaast op 80,000 zal gebracht worden.

Het *Algemeen Handelsblad* zegt wijders, over Hamburg de tijding ontvangen te hebben, dat de keizer van Rusland eene proclamatie zou hebben uitgevaardigd, bij welke Z. M. verklaard zou hebben, den opstand in Polen met de wapenen te zullen be dwingen.

-- Het brusselsch provisioneel gouvernement heeft, bij besluit van den 16den dezer, eene commissie van nijverheid, koophandel en landbouw benoemd, bestaande uit de heeren *Ch. le Hon, Vizain XIII, Nagelmakers, Teichman, Morel, van Aken* en *van Hove*.

-- Wij hebben in ons vorig nommer, volgens de belgische bladen, gemeld, dat Frankrijk gereed zou zijn, de onafhankelijkheid van België te erkennen; ook hebben wij gemeld, dat de heer

van de Weyer, in de Zitting van het Congres te Brussel, van den 16den, in eene goede bui, dat Congres, als resultaat der onderhandelingen, in vertrouwen heeft medegedeeld, dat het provisioneel gouvernement tot den wapenstilstand was toegetreden. Wij lezen, omtrent een en ander, in den *Courrier des Pays-Bas* van zaterdag den 18den, het volgende, onder de rubriek van

TOETREDING TOT DEN WAPENSTILSTAND EN AANSTAANDE ERKENNING DER ONAFHANKELIJKHEID VAN HET BELGISCHE VOLK.

De wapenstilstand is, gelijk de heer *van de Weyer* aangekondigd heeft, op het rapport van het diplomatiek comité, ten gevolge eener conferentie, die tot laat in den nacht van den 15den op den 16den geduurd heeft, door het provisioneel gouvernement aangenomen geworden. De heeren *Ponsonby* en *Bresson* hebben, nog denzelfden nacht, Courriers naar Londen en naar 's Gravenhage afgezonden.

De Koning van Holland heeft reeds den wapenstilstand aangenomen; de wederzijdsche toetredingen moeten derhalve nog slechts uitgewisseld worden.

Het belgische gouvernement en de koning van Holland (*wij gevoelden hier grooten lust, om een allertriviaalst spreekwoord te bezigen*) zullen ieder twee commissarissen benoemen, welke zich, met de afgezanten der ministers van de vijf mogendheden (*Ponsonby* en *Bresson*) ter behoorlijker plaats zullen begeven, om de linie te bepalen, achter welke de wederzijdsche troepen zullen terug trekken.

Het protocol van den 17den November is ons nog niet bekend; maar, naar luid van het protocol van den 16den, waarbij de wapenstilstand voorgesteld is, moet men zich, bij het bepalen der grensline, naar het traktaat van Londen van 30 Mei 1814 gedragen; zoodat de troepen, van weerskanten, zouden terug trekken achter de grenzen, die de bezittingen van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Provinciën, vóór dat tractaat, van de belgische provinciën afscheidde, en deze linie, welke slechts den wapenstilstand zou betreffen, niets beslissen zou wegens de politieke vraagstukken of de contestatiën over het grondgebied.

De bepaling der linie zegt men, heeft groote zwarigheid in gehad en aanleiding tot onderscheiden voorbehoudingen gegeven; ons is echter stellig bekend, dat Antwerpen ontruimd moet worden (*door wien?.. Stad of Kasteel? De stellige wetenschap van den Postiljon schijnt, zoo verre niet te gaan.*) Wat omtrent Venlo, Maastricht, den regter-oever der Schelde en het groot-hertogdom Luxemburg beslist is, is ons onbekend; maar het protocol van den 17den en de van weerskanten uitgewisselde nota's zullen weldra aan het congres worden medegedeeld en ons meer daarvan melden. In alle gevallen moet niet uit het oog worden verloren, dat er, door den wapenstilstand, niets, zelfs niet het geringste, beslist is.

Onderscheiden Fransche dagbladen en van Parijs gekomen brieven hebben gemeld, dat het Fransch gouvernement zeer genegen was, om de onafhankelijkheid van België te erkennen, wij weten uit echte bronnen (*dat is: Postillons bronnen*), dat het Fransch ministerie met inzicht, om Europa, wegens alle ontwerpen van inlijving gerust te stellen, daartoe besloten heeft. Daar is een courier naar den heer *de Talleijrand* te Londen afgezonden, ten einde hem dit besluit mede te deelen en Engeland uit te noodigen, om zich deswegens bij Frankrijk te voegen. Indien Engeland deze uitnoodiging niet mogt aannemen zou Frankrijk alleen ons erkennen, en alzoo een roemrijk initiatief nemen. Wij hebben reden te gelooven, dat wij, kort na de definitieve sluiting van den wapenstilstand, door Engeland en Frankrijk tevens erkend zullen worden.

's GRAVENHAGE, den 21den December.

-- Eergisteren is alhier, bij den franschen chargé d'affaires, *de la Rochefoucault*, regtstreeks uit Parijs, een kabinets-courier aangekomen. Hij droeg geene driekleurige kokarde, maar had eene driekleurige muts op.

-- Sedert een paar dagen zijn hier ter stad zeer ongunstige geruchten in omloop, wegens gebeurtenissen, die in Parijs zouden hebben plaats gehad, ten gevolge waarvan de partij der revolutionnairen in Parijs veld zou gewonnen hebben; daar wordt echter geen den minsten grond opgegeven, waarop die geruchten zouden berusten, welker meerder of mindere waarschijnlijkheid dus moeilijk valt te beoordeelen.

-- In den avond van 19den deze, is er door den hevigen wind, een muur van den noordwal alhier omvergewaaid, waardoor een bejaard man is omgekomen.

(In ons vorig nommer staat *Lafitte*, moet zijn *Lafayette*; in welks mond de taal, in de zitting der afgevaardigden van den 14 dezer gesproken, beter te huis behoorde.)